

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland
0135 Oslo

Ref.: KB

Oslo, 14.04.2016

Vi viser til Utdanningsdirektoratets brev av 14.12.15, ref. 2015/2707 til Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Kollektivtrafikkforeningen er en nasjonal bransjeorganisasjon for fylkeskommunale kollektivselskap/fylkeskommuner som planlegger og kjøper inn kollektivtrafikk. Skoleskyss utgjør en stor og viktig del av arbeidet hos samtlige av våre medlemmer.

Saken gjelder en avklaring av om det er bostedskommunen eller fylkeskommunen som har det økonomiske ansvaret for skyss av en funksjonshemmet deltaker i grunnskoleopplæring for voksne.

Vi mener at Kunnskapsdepartementets konklusjon i tolkningsuttalelsen av 14.12.15 i stor grad endrer ansvarsforholdet mellom kommune og fylkeskommune for skoleskyss. Ved en endring av en slik betydning mener vi det er nødvendig med en høring, slik at berørte instanser og brukergrupper får mulighet til å uttale seg.

Vi ønsker å peke på noen konsekvenser av denne tolkningsuttalelsen og ber om at saken vurderes på nytt.

Uttalelsen fra Kunnskapsdepartementet

Gjeldende praksis er, som Kunnskapsdepartementet skriver, «å pålegge kommunen ansvaret for å dekke kostnader til skyss i tilfeller der kommunen utfra skjønn har valgt å ta inn en elev i en annen skole enn nærskolen, og dette har medført økte skysskostnader».

Kunnskapsdepartementet skriver videre at «Spørsmålet i denne saken er om kommunen kan legge skolen til en annen kommune uten å overta kostnadene for skyss».

Kunnskapsdepartementet konkluderer med at kommunen kan det når det kommer til grunnskoleopplæring for voksne, på tross av at gjeldende praksis tilsier at kommunen skal dekke kostnaden til skyss der kommunen velger å sende eleven på en annen skole enn nærskolen.

Argumentene som leder til denne konklusjonen finnes verken i Opplæringsloven, i Hellelands kommentarutgave til Opplæringsloven, eller i tidligere gitte retningslinjer fra Utdanningsdirektoratet. Argumentasjonen bygger på at fylkeskommunen skal ta kostnaden for skyss for denne elevgruppa fordi kostnaden vil utgjøre en mindre del av samlet utgift til skyss for fylkeskommunen enn det vil gjøre for kommunen. Man trekker videre inn ønsket om at mindre kommuner slår seg sammen og samarbeider om slike tjenester.

Konsekvenser

Det er uheldig at kommunene kan avgjøre å sentralisere sine tjenester på fylkeskommunen sin bekostning. Kommunen vil spare kostnader ved å sentralisere denne type tjenester, og vil derfor ha sterke insentiver for en slik sentralisering. Når merkostnaden for elevskyssen i tillegg overføres fra kommunen til fylkeskommunen, har kommunen få insentiver til å se på de samlede konsekvensene ved å sende denne elevgruppa over lengre avstander.

Flere kommuner har i dag avtaler med logoped/pedagog om at de reiser ut til elevens nærområde. Det er da kommunene som dekker reisen. Når man i stedet kan flytte på elevene, som noen andre betaler reisen for, vil ikke dagens ordning lenger bli det mest rasjonelle valget for kommunen.

Kommunen vil i tillegg spare kostnader til tilsyn og aktivisering den tiden eleven er i drosjen. I mange tilfeller kan det derfor være gode penger å spare for kommunen om eleven har en tidkrevende skyss.

På den ene side kan det være positivt at kommunene samarbeider om denne type opplæring. På den andre side vil det bety en betydelig lenger reisevei for en gruppe som har fått en alvorlig sykdom. Dette er uheldig.

Omfanget av gruppen voksne i grunnskoleutdanning varierer fra fylke til fylke. I Møre og Romsdal utgjør elever med rett til voksenopplæring og behov for tilrettelegging av skoleskyss om lag 25 prosent av det totale antallet skoleelever med behov for drosje/spesialbil i det aktuelle fylket, Møre og Romsdal. Denne gruppa er i alderen 20 til 85 år. Tilbudet om undervisning er gjerne 3-4 timer per uke fordelt på to skoledager. Undervisningstilbudet til denne elevgruppa er som regel spesialundervisning eller logopedi. Mange av elevene har bevegelsehemninger. Fylkeskommunen bringer elevene fra sykehjem, omsorgsboliger og arbeidssenter til lokalitet for logopeditjenesten/spesialopplæring. Denne gruppa er ofte mottakere av kommunale tjenester, personlig assistent og tilsyn.

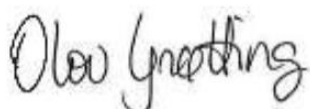
Ved å flytte ansvaret for skyssutgifter for denne elevgruppen over til fylkeskommunen vil pasienter med rett til logopedibehandling etter «Forskrift om dekning av logopedutgifter» komme over på voksenopplæring så tidlig som mulig. Dette ser vi tilfeller av også i dag. Elever kommer for eksempel rett fra et slagtilfelle og over på voksenopplæring etter et par ukers sykdom.

Selv om en enkelt elev kan sies å være en liten del av fylkeskommunens samlede skoleskyssbudsjett, vil den samlede økonomiske konsekvensen ved å flytte ansvaret for denne skysskostnaden fra kommunen til fylkeskommunen være stor. Å få ansvaret for skysskostnadene for denne elevgruppa vil bli kostnadsdrivende for fylkeskommunen fordi denne elevgruppa i liten grad kan settes inn i et eksisterende skyssopplegg eller samkjøres med andre skoleelever i samme område. Det strider også imot den nasjonale forventningen om å ikke øke transportmengden til skoleskyss.

Denne endringen i ansvarsforholdet mellom kommune og fylkeskommune for skyss vil gi en endring i lokalisering av undervisningstilbudet for en stor gruppe elever. Logopeditjeneste, fornying og vedlikehold av grunnleggende ferdigheter vil bli mer sentralisert gjennom interkommunalt samarbeid. Det er mulig at dette er en ønsket utvikling, men vi mener det er feil å skyve økte reisekostnader ved endringer i skoletilbudet fra kommunen til fylkeskommunen.

Vi ber om at saken vurderes på nytt i lys av konsekvensene.

Med vennlig hilsen
Kollektivtrafikkforeningen

Olov Grøtting
Daglig leder